

Complexnummer: 522674

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Complex Jan Deckersstraat

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

522675, 522676

Woonplaats

Heeze

Gemeente

Heeze-Leende

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Jan Deckersstraat 24, 5591 HS te Heeze

Complexomschrijving

Inleiding.

Het complex van de R.K. KERK H. Martinus bestaat uit de driebeukige kruiskerk met toren uit 1932 in traditionele opzet met "streekeigen" vormen van architect H. Valk uit 's-Hertogenbosch (onderdeel I) en de PASTORIE uit 1920 met stijlinvloeden van de Neogotiek van architect W. te Riele uit Utrecht (onderdeel II).

Omschrijving.

De kerk (I) uit 1932 is toegewijd aan de H. Martinus en ligt parallel aan de Jan Deckersstraat. Bouwpastoor was Deken C.W.J. de Bruyn. De bouwsom beliep f 140.344,00. De kerk werd ingezegend door Mgr. Diepen. De eerste steen werd gelegd op 6 augustus 1932. De pastorie (II) uit 1920 ligt naast de kerk en is iets ouder.

Waardering.

Het complex bestaande uit kerk en pastorie is van algemeen belang. Het heeft cultuur-historisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de christocentrische volkskerk in het Interbellum. Het heeft architectuur-historisch belang door de stijl en de detaillering en is van belang als voorbeeld van het oeuvre van de respectievelijke architecten. Het heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere situering, verbonden met de ontwikkeling van Heeze als kerkdorp.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522675

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82633/155

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Heeze	Heeze-Leende	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Heeze	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Heeze	F			4155

*Omschrijving***

Inleiding.

R.K. KERK toegewijd aan de H. Martinus van Tours. Ontwerp uit 1932 in traditionalistische vormtaal van architect H. Valk uit 's-Hertogenbosch met onder andere streekeigen stijlenmerken van de Kempense gotiek. De kerk, die een grondplan heeft van ca. 27 meter in het vierkant, is niet georiënteerd. Het altaar ligt op het noorden. Aan de noord-oostkant van de kerk ligt aansluitend tussen kerk en pastorie de sacristie. In het oorspronkelijke ontwerp was de plaats van de sacristie aan de noord-westkant van de kerk gesitueerd. Bij de uitvoering werd een andere lokatie gekozen, waardoor de oude mammoetboom in de pastorietuin gespaard is gebleven.

Omschrijving.

De kerk is een vijfbeukige kruiskerk met hogere vieringlantaarn, lage absis met driezijdige sluiting van koor en laag transept, het geheel onder zadeldaken. De zijbeuken hebben lessenaarsdaken. De vieringlantaarn is bekroond door een vierzijdig angelustorentje met luidklok. Rondom het koor nevenruimten en verbindingsgang met pastorie. Aan de zuidkant van de kerk een vierkante toren met overhoeks geplaatst torendak, gelijkend op de romaanse Rijnlandse torenbekroningen. De toren heeft een uurwerk en luidklokken, die niet van waarde zijn vanuit het oogpunt van monumentenzorg. Aan oost- en westkant van de toren een vierkante kapel eveneens onder lessenaarsdaken. De hoofdingang van de kerk is rondbogig. Drie rijzige blindnissen met vorktraceringen geleden de hoofdgevel. De topgevels hebben een klimmend boogfries. De kerk en sacristie zijn zowel in- als uitwendig opgetrokken uit handgevormde kloostermoppen gemetseld in verschoven kettingverband. Dit geldt ook voor de schansmuur met ezelsrug aan de straat. Het midden- en zijschip heeft aan de buitenkant zware steunberen met afzaten. Al het muurwerk is rijkelijk voorzien van tufsteen, onder andere de zuilen in de kerk. De met leien bedekte daken liggen opgesloten tussen gemetselde bekroonde tuitgevels, die afgewerkt zijn met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vlechtwerk.

De kerk heeft inwendig schoon metselwerk. Door het brede middenschip en het ondiepe koor met transeptarmen ontstaat een centraliserende werking naar het onder de lichte vieringlangtaarn geplaatste altaar. Hiermee verwijst de kerk naar de experimenten van de architect en zijn tijdgenoten met het christocentrische plattegrondtype. De opstand van het schip is tweedelig: boven de brede scheibogen op natuurstenen zuilen met een achzijdig basement en een ronde schacht bevinden zich kleine lichtbeukvensters. Inwendig heeft het schip drie vierkante gewelfvakken, de brede scheibogen omvatten telkens twee zijbeukvakken. Door het systeem van overwelling met in baksteen uitgevoerde klimmende kloostergewelven in de zijbeuken en graatgewelven in het schip kon met een minimaal aantal kolommen worden volstaan. De buitenste vakken van de zijbeuken fungeren als loopgangen. Aan de koorzijde sluiten zijkapellen aan op de transepten.

De muuropeningen van de kerk zijn voorzien van tudorbogen en gemetselde vorktraceringen met gekleurde glas-in-lood vensters gedeeltelijk uitgevoerd in figuratief- en gedeeltelijk in blank werk. De kerk heeft een waardevol interieur. Hierin bevinden zich gebrandschilderde ramen uit 1873 afkomstig uit de voormalige Waterstaatskerk met afbeeldingen van de H.H. apostelen: Thaddeus, Bartholomeus, Philippus, Thomas, Jacobus de Meerdere, Petrus, Paulus, Andreas, Johannes, Jacobus de Mindere, Mattheus, Simon en H.H. Nicasius, Martinus, Leonardus van Veghel. Nicasius is geboren in het buurtschap Kreil te Heeze. Deze heilige, die een van de martelaren van Gorcum was, wordt in Heeze speciaal vereerd. De geschilderde kruiswegstaties uit 1894 van Lucker sr. afkomstig uit het atelier Stoltzenberg, en de twee biechtstoelen zijn eveneens afkomstig uit de vorige kerk.

De muurschilderingen in de H. Maria- en St. Jobskapel zijn gemaakt door Pieter Geraerds in 1953. Een tiental houten al of niet gepolychromeerde beelden voorstellende: H. Anna te Drieën (XV-XVI); Pietà (XVIa); H. Johan de Doper (ca.1800); H. Anna met H. Maria (XVIII); H. Nicacius (XIX); H. Mariabeeld met kind en H. Jozef en H. Alphonsus de Ligori (1844) van beeldhouwer Van der Heijden uit Den Bosch.; H. Carolus Borromeus (XIX). Verder bevinden zich in de kerk zestiende-eeuwse paramenten.

Waardering.

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuur-historisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de christocentrische volkskerk in het Interbellum. Het gebouw heeft architectuur-historisch belang door de stijl en de detaillering in in baksteen uitgevoerde historiserende vormtaal en is van kunsthistorisch belang door de interieuronderdelen. Het gebouw is tevens van belang als voorbeeld van het oeuvre van de architect Valk, die er experimenteerde met zijn christocentrische kerktype en tevens de overgang bewerkte van expressionistische naar meer historiserende neomiddeleeuwse vormtaal. Het gebouw heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van het kerkdorp. Het is van belang vanwege de architectuur-historische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 522676

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82630/26

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Heeze	Heeze-Leende	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Heeze	F			4155

Omschrijving**

Inleiding.

PASTORIE van de H. Martinusparochie met kenmerken van de neo-Gotische stijl uit 1920. Het ontwerp is van architect W. te Riele uit Utrecht. De oost- of voorgevel ligt aan de Jan Deckersstraat. De kerk staat zuidelijk van de pastorie.

Omschrijving.

De tweelaagse blokvormige pastorie heeft een samengestelde plattegrond onder overstekende schilddaken, gedekt met natuursteen leien. Aan oost-, zuid- en westkant van het huis in het dak een gemetselde trapgevel. Het opgaande muurwerk bestaat uit handgevormde baksteen gemetseld in kruisverband. Horizontale banden accentueren de muuropeningen. In de muuropeningen gemetselde kruisvensters met een natuurstenen kalf en lekdorpel. De bovenkant van het venster heeft twee segmentbogen. De bovenramen van de vensters zijn voorzien van glas-in-lood met in het midden een ornament. Het interieur is vrijwel authentiek. Aan de straat een gegolfd ijzeren hekwerk met pijlpunten staande op een gemetselde schansmuurtje met ezelsrug tussen pilasters. In de tuin van de pastorie diverse monumentale bomen. Bijzonder is de mammoetboom.

Waardering.

De pastorie is van algemeen belang. Zij heeft cultuur-historisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling van de pastorie. Zij heeft architectuur-historische waarde vanwege de stijl en de detaillering en vanwege de plaats in het oeuvre van de architect Te Riele. Het gebouw heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere betekenis voor de ontwikkeling van het kerkdorp.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Boomgroep

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Erfscheiding(D)

Functie

Hek